

piše Aleksandra Miladinović

KAD SVAKA NOVA GODINA POČINJE ISTOM ŽELJOM

Nova godina u kolektivnoj imaginaciji zauzima posebno mesto. Ona simbolizuje novi početak, obećanje promene i nadu da će se ono što je izostalo prethodnih meseci konačno dogoditi. U tom simboličkom prostoru želje se često izgovaraju automatski, gotovo ritualno: zdravlja, sreće, ljubavi, dece. Upravo ta automatizacija dobrih namera, iako naizgled bezazlena, može imati dubok psihološki odjek kod ljudi koji se godinama suočavaju s neplodnošću.

Neplodnost nije samo medicinsko stanje. Psihološki i terapijski gledano, ona je iskustvo hroničnog gubitka, gubitka očekivanja, predvidljivosti i osećaja kontrole nad sopstvenim životnim tokom. Psihološkinja Pauline Boss ovaj tip iskustva opisuje kao **ambivalentni (nejasni) gubitak**, gubitak koji nema jasan kraj, nema ritual oproštaja i nema društveno priznanje. Kako ona piše, „ambivalentni gubitak je najstresniji oblik gubitka jer ostaje nejasan i nerešen“. Upravo ta nerešenost čini da se svaka nova godina ne doživljava kao novi početak, već kao nastavak iste neizvesnosti.

U tom kontekstu, novogodišnje želje koje podrazumevaju roditeljstvo nisu neutralne. One često nesvesno polaze od pretpostavke da je roditeljstvo univerzalna želja, kao i da je ostvariva ukoliko se dovoljno veruje, opusti ili sačeka „pravi trenutak“. Takve poruke, iako dobronamerne, mogu pojačati osećaj lične krivice i neuspeha kod osoba koje se već nalaze u emocionalno ranjivoj poziciji. Kada se želja ponavlja iz godine u godinu, a ishod izostaje, ona prestaje da bude nada i postaje podsetnik na ono što se ne dešava.

Psihoterapijska praksa pokazuje da ljudi koji se suočavaju s neplodnošću često razvijaju ambivalentan odnos prema nadi. Nada je istovremeno izvor snage i potencijalnog bola. **Kada svaka nova godina započne istim očekivanjem, a završi se istim razočaranjem, dolazi do emocionalnog zamora** – stanja u kojem osoba više ne zna da li je psihološki sigurnije nadati se ili se zaštititi od nade. U tom smislu, terapijski rad često ne ide ka „pozitivnom ishodu“, već ka promeni odnosa prema nadi.

Važno je razumeti da neplodnost često utiče na to kako osoba doživljava sebe. U sredinama u kojima se roditeljstvo podrazumeva kao prirodan korak, merilo zrelosti ili dokaz „ostvarenog života“, ljudi bez dece mogu imati osećaj da stalno kasne, da stoje u mestu dok drugi idu dalje. Taj osećaj nije uvek glasna tuga; često je tiha, postojana napetost između nade i razočaranja, između „možda sledeće godine“ i straha da se ništa neće promeniti.

U pokušaju da pomognu, ljudi često nude rešenja, optimizam ili dobronamerne želje. Međutim, kako je Donald Winnicott zapisao: „**Radost je biti skriven, ali je katastrofa ne biti pronađen.**“ Za one koji se suočavaju s neplodnošću, problem često nije u tome što svoja osećanja skrivaju, već u tome što ona ostaju neprepoznata. Kada se bol preskače brzim ohrabrivanjem ili automatskim željama, osoba može imati utisak da za njen doživljaj nema mesta, kao da se od nje očekuje da bude snažna, strpljiva i optimistična, bez prava na umor ili tugu.

Zato kritički odnos prema ustaljenim čestitkama ne znači da treba prestati želiti dobro drugima. On znači da je ponekad **važnije zastati i zapitati se** šta ta želja može probuditi u onome ko je prima. Empatija ne zahteva savršene reči niti „pravu“ reakciju. Ona podrazumeva spremnost da se ostane uz nekoga i kada ne znamo kako da pomognemo, i kada ne postoji rešenje koje bi uklonilo bol.

Možda je zato važno da nova godina ne bude prostor velikih obećanja, već prostor u kojem je dozvoljena složenost. Da u njoj ima mesta i za nadu i za umor, i za zahvalnost i za tugu. Umesto želja koje projektuju budućnost, ponekad je dovoljan jednostavan gest prisutnosti. Ne „da se ove godine ostvari“, već: vidim te, čujem te, tu sam. U svetu koji često insistira na brzom optimizmu, upravo to može biti najdublji oblik podrške, i za one koji čestitaju, i za one koji se bore.

